

Štev. 5. Leto 8.
Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnštvo:
Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbor-
nice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Karl Marx

Dne 14. marca je preteklo 50 let od dneva smrti Karla Marxa, ustanovitelja znanstvenega socializma. Tekom teh 50 let je nešteto učenjakov skušalo dokazati, da ni mrtev samo Marx, marveč tudi njegovi nauki. Vendar njegovi nauki so danes, v času, ko preživlja kapitalistični produkcijski sistem največjo krizo ter se bliža neizogibnemu propadu, resničnejši kot kdaj prej. Zastonj skušajo današnji mogočniki zaustaviti kolo razvoja ter ga zaobrtniti nazaj. Zaman so njihovi naporji in prej ali slej bo prišel čas, ko jih bo kolo, katerega so v slepi strasti in hotenju obvladati vse ter izkoristiti vse delovne sile in ves napredek le v korist onih posameznikov, ki so se smatrali za neomejene gospodarje, pregazilo.

Karl Marx je bil rojen dne 5. maja 1818 v Trieru v Nemčiji kot sin odvetnika, ter je dovršil gimnazijo in za tem študiral filozofijo na univerzi v Bonnu in Berlinu, ter jo končal leta 1841 v Jeni. Politično se je začel udeleževati leta 1842 kot sodnik pri časopisu »Deutsche Jahrbücher«, na kar je bil urednik meščansko-demokratskega renškega časopisa do vladne prepovedi tega lista. Za tem se je preselil v Pariz, kjer je bil urednik nemško-francoskih letopisov, a je bil že leta 1845 kot nadležen tujec od oblasti izgnan. Kot izgnanec se je naselil v Bruslju, kjer je leta 1847 s svojim prijateljem Engelsom pristopil k »Zvezi pravičnih«, kasnejši »Zvezi komunistov«, tajni mednarodni delavski zvezi. Dobil je nalog, da izdela za javnost program, ki je šel neposredno pred februarско revolucijo 1848 pod naslovom »Komunistični manifest«, ki obsega glavne osnove znanstvenega socializma in nauk o zgodovinskem materializmu.

Med revolucijo leta 1848 je bil izgnan iz Brüssla, ter se je preko Pariza povrnil v Nemčijo, kjer je prevzel uredništvo revolucionarnega »Novega renškega lista«, ki je začel izhajati, podpiran po Engelsu, junija 1848 v Kölnu. Za vzdrževanje tega lista je doprinal Marx velike materialne žrtve ter je sodeloval pri akciji revolucionarno demokratičnih elementov za nadaljevanje revolucionarnih akcij, vsled česar je bil tudi obtožen in kmalu za tem maja 1849 izgnan iz Nemčije. Podal se je v London, kjer je živel več let s štiričlansko rodbino v največjem pomanjkanju, vendar se je ves ta čas pisateljsko zelo udeleževal ter izdal več znanstvenih del, med katerimi je najvažnejši »Kapital«, od katerega sta 2 zvezka izšla šele po njegovi smrti.

V javnem življenju srečamo Marxa zopet leta 1864 pri osnovanju prve internacionale. Marx se je nahajal v posebnem komiteju, ki je moral izdelati načrt statuta in proglas na delavstvo. V tem proglasu podčrtava kot najvažnejšo nalogo delavstva, da si pribori politično oblast, da odstrani gospodarske predprave posedujočih slojev in kapitalistov. Posebno pa se poudarja v proglasu nujna potreba mednarodne združitve vsega delavstva, ki bo le enotno zamoglo doseči ta cilj.

Kako je gledal Marx na delavski strokovni pokret?

Marx smatra kot začetno nalogo strokovnega gibanja združevanje in izobraževanje vseh onih, ki morajo prodajati svoje delovne sile; kot vsakodnevno nalogo organizacij smatra neprestan in neizprosni boj proti kapitalu za izboljšanje življenjskega položaja delavstva. Vendar s tem naloge delavskega strokovnega gibanja niso izčrpane.

Strokovne organizacije smatra Marx

za nositelje razrednega boja v pravem pomenu besede; v njih in potom dnevnega boja za najrazličnejša delavska vprašanja se vzgajajo delavci v socialiste. Strokovne organizacije so torej »pravo delavsko gibanje« in nekako »žarišče organiziranega delavskega razreda«, ter jih smatra Marx za obstoječim razmeram najbolj primerno in najzanesljivejšo obliko delavskega gibanja. Strokovni pokret, ki je socialistično usmerjen, postaja politično vedno bolj odločujoča sila. **Odstranitev meznega sistema** — ali z drugimi besedami povedano: **Oprostitve delavstva iz verig ekonomskega zasužnjeja — mora biti glavni cilj vsakega proletarskega razrednega boja.** Tako moramo razumeti tudi Marxovo opozorilo, ki ga je naslovil na politični delavski pokret, ki je zlasti veljavno v današnjih težkih časih, opozorilo namreč, »da je ekonomska osamosvojitve delavskega razreda oni veliki cilj, kateremu se mora tudi vsako politično gibanje podrediti kot pomožno sredstvo«.

Kot podlago strokovnega gibanja smatra Marx **solidarnost**, ki naj odstrani razcepljenost delavstva, katero izkorišča sedaj kapital. Po ugotovitvi, da obstoja glavna moč delavstva ravno v njih številu, zahteva Marx **organiziranje delavstva v nacionalnem in internacionalnem obsegu.** Marx je bil glasnik internacionalnega strokovnega razrednega boja. On zahteva **enotno vodstvo** boja, da se boj začne v onem trenutku, ki je najugodnejši ter je proti ločenim akcijam, ki se vodijo v raznih pravicah samostojno in brez pravega splošnega pregleda. **Strokovno gibanje mora biti čim najbolj splošno, mora stalno organizirati vso maso delavstva**

ter ne sme poznati kakšnih bolj privilegiranih delavskih skupin, zlasti pa ne sme pozabiti nikdar na brezposelne. To je še posebej podčrtal Marx, ki je zahteval smotreno sodelovanje med zaposlenimi in nezaposlenimi, da se bo s skupnim delom zmanjšalo in odstranilo uničujoče posledice kapitalistične produkcije. V vseh svojih nastopih je Marx podčrtal, da je določena delavskemu strokovnemu gibanju v boju za osvoboditev delavstva ena glavnih vlog.

Povodom 50-letnice smrti Karla Marxa je izdala Internacionalna transportna federacija daljši proglas, v katerem opisuje stališče Marxa do strokovnega gibanja ter izjavlja, da bo z vsemi svojimi silami delovala na izvedbi nalog, kakor jih je postavil Marx. Poudarja, da se bo v bodočnosti poleg dnevnega boja za izboljšanje delovnih pogojev zlasti posvetila interesom najslabše plačanega proletarijata v transportnih podjetjih, t. j. transportnih delavcev v kolonijah, da bo tudi te organizirala in izobrazila, da bodo postavili v težkem boju, katerega mora biti svetovni proletarijat, svojega moža. Ko se klanja spominu Marxa, ga v imenu internacionalnega delavstva, kateremu je posvetil vse svoje življenje, zagotavlja, da bo vodila energično osvobodilni boj ter se ne bo dala odstraniti nikdar s pota, ki bo kljub vsem oviram in zaprekom pripeljal do socializma.

ki se tega ne zaveda, ker ne pozna globin in vzrokov razrednega boja ter hotenja, da se ti vzroki definitivno odstranijo in s tem tudi odstrani razredni boj. (Po »Volksstimme«.)

Marksizem

Ko se sedaj po vseh kulturnih državah milijoni in milijoni delavcev pripravljajo, da proslavijo spomin velikega socialista Karla Marxa, napadajo nauk velikega mojstra njegovi nasprotniki. Najtežje obdolžitve se dvigajo proti marksizmu, da bi ga zlomili, ali vsaj podcenili ter tako opravičili izkoriščanje proletarijata.

Pred vsem se očita marksizmu, da je to **materialističen nauk**, ki zastopa samo gospodarske interese delavstva in pri tem zanemara višje vrednote človeškega bistva, ki so izven gospodarskih sfer. Kot dokaz za to se navaja Marxova **materialistična razlaga zgodovine**, to je nauk o **dialektičnem ali zgodovinskem materializmu.**

Druga obtožba marksizma je, da oznanja nauk o razrednem boju, in s tem zanika **idejo skupnosti.**

Nič ni bolj neresničnega kakor trditev, da je marksizem le **materialistična znanost.** Nešteti znanstveniki in misleci, ki so preiskovali in proučevali marksizem, so priznali njegov visoki **idealizem.** Razumljivo, ne kot idealizem tistih filozofov, ki pravijo idealizmu zato idealizem, ker je nedosegljiv, nego kot idealizem, ki je dosegljiv in izvršljiv. Kako naj bo znanost označena kot materialistična, ko vendar zahteva **gospodarsko osvoboditev** le zato, da bi človeštvo bilo **svobodno, osvobodeno socialnega tlačanstva in gospodarske bede.** Če bo človeštvo osvobodeno teh dveh pošasti, se bo lahko posvetilo **višjim ciljem človeškega življenja, ki so izven gospodarskih problemov in skrbi.** Taka znanost je vse drugo, samo ne materialistična.

Enako se neupravičeno napada marksizem, češ, da ovira skupnost človeštva ter da ga cepi s svojim naukom o razrednem boju. Seveda, resnice tisti, ki je prizadet, noče priznati. Če marksizem obstoj razrednega boja ugotavlja in ga pokaže, da obstoji že ves čas, kakor ugotavlja znanstvenik-naravoslovec obstoj tega ali onega naravnega dejstva, n. pr., da v jeseni porumeni listje in da spomladi zopet oživi novo listje, ni tak nauk ustvaritev nečesa, kar še ni bilo, nego nauk, ki je pokazal nekaj, kar je že bilo a se še ni vedelo temu imena. **Razredni boj se ni ustvaril vsled marksizma, nego ga je ustvaril kapitalistični način produkcije s svojimi razrednimi nasprotji.** (Z denarjem ali z drugimi sredstvi se kupi delovno moč-človeka. Z rezultatom te kupljene moči ostaja človeška delavna moč izčrpana, revna, kakor pred prodajo svoje delovne moči, a tisti, ki je to moč kupil, kupiči bogastvo — rezultat znoja in krvi delovne moči.) — Razredni boj se s takimi trditvami ne da odstraniti, prav tako malo, kakor če otrok zatise oči in misli, da ga drugi ljudje sedaj ne vidijo, ali kakor ptič noj, ki vtakne glavo v pesek, da bi lovec mislil, da je ostalo telo le nekaj grm. Ta razredni boj se ne bo odpravil, če se bo gotovi razred tlačilo ali pa mu onemogočalo duševni napredek. Spremeni se v takem slučaju način gospodovanja, ne pa vsebina.

Kako bi se razredni boj v resnici odpravil, kako bi se v resnici prišlo do enotnosti človeštva, za to je dal edini marksizem pravi recept. **Odstranitev kapitalizma** pomeni odstranitev razredov z njihovimi razrednimi nasprotstvi, gospodarstvu in življenju nad delavstvom, kakor tudi v velikih trustih in kartelih ter državnih podjetjih. Ko se to zgodi, tedaj bo tudi ustvarjena resnična enotnost in skupnost človeštva.

To torej ni le rezultat marksističnega nauka, marveč **točno določeni cilj.** Ničesar ne razume o marksizmu oni,

